

КАЗНЕНАТА ПОЛИТИКА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ПОМЕЃУ ВЛАДЕЕЊЕТО НА ПРАВОТО И РЕАЛНОСТА

Прегледна научна статија
УДК 343.19.077.6: (342.2:340.13(497.7))

Апстракт

Казнената политика во современите казненоправни системи е чувствителна сфера на примена на казнените санкции со цел ефикасно спротивставување на криминалитетот. Во државите кои се потпираат на континенталниот систем на правото, многу начела како што се начелото на законитост, начелото на слободното судиско уверување, начелото на индивидуализација на казна, на презумпцијата на невиност и други се вградени во највисоките правни акти-Уставот и законите.

Авторот на трудот ги елаборира кривично-правните материјални, процесноправните и практични аргументи за (не)можноста со подзаконски актноводонесениот Правилник да се обезбеди ефикасна казнена политика.

Цел на авторот е да го аргументира барањето за ставање во сила на Правилникот за начинот на одмерување на казните, а да ги нагласи честоста, совесноста и професионалноста на судиите како носители на судиската функција и субјекти на владеењето на правото.

Клучни зборови: Казнена политика, Казнени санкции, Ефикасност, Владеење на право

Неспорно е дека владеењето на правото е темелна општествена и уставна вредност и гаранција за остварување на човековите права и слободи (кај нас регулирани со чл. 8 од Уставот на РМ). Констатацијата, исто така, се однесува на примената на законските прописи при изречувањето на казнените санкции како најтешки зафаќања врз правата и слободите наменети за оние кои посегнале по туѓите вредности од кој и да е вид- за сторителите на кривичните дела. Оттука, судовите мора рационално да ги применуваат законските прописи во практичната примена на казнено-правните одредби при утврдување на вината, како и при одмерувањето на казните, како најтежок вид казнени санкции. Ова со цел, „покрај остварување на правдата, 1) спречување на сторителот да врши кривични дела и

¹ Вонреден професор на Факултет за детективи и безбедност и Факултет за правни науки, Прв приватен универзитет- ФОН, Скопје, Република Македонија.

негово превоспитување и 2) воспитно да се влијае врз другите да не вршат кривични дела”, како што законски е определена целта на казнувањето со чл.32 од КЗ на РМ.²Со други зборови, целта на казнената политика како насочена и рационална практична примена на правото е со примена на присилни мерки предвидени со казненото законодавство да се делува во насока на успешно сузбивање на криминалитетот, односно кривичното законодавство да се направи поефикасно.

Во вториот дел од третата глава на КЗМ (општ дел) посветен на одмерување на казните, со одредбите од чл. 39 до чл. 47, се регулирани општите правила за одмерување на казната, ублажувањето на казната, границите на ублажувањето на казната, ослободувањето од казната, посебната основа за ослободување од казната, ослободувањето од казна заради отстранување на штетните последици, во случај на стек на кривични дела, продолженото кривично дело, одмерувањето на казната на осудено лице и засметување на притворот и на поранешната казна. Одредбата пак од чл. 39 за општите правила за одмерување на казната, од неодамна е надополнета (!) со ст.3 кој упатува на одмерување на казната од страна на судот согласно Правилникот за начинот на одмерување на казните³ кој го донесува Претседателот на Врховниот суд на Република Македонија. Со други зборови, Врховниот суд проценил дека одредбите од КЗ на РМ за Општите правила за одмерување на казната од чл.39, потоа за ублажување на казната од чл. 40 од КЗ на РМ, за граници на ублажување на казната, од членот 41 од КЗ на РМ и останатите одредби од општиот дел на КЗ на РМ, не се доволно прецизна правна рамка за да бидат, со нивна доследна примена, изрекувани праведни и ефикасни казни и да биде обезбедена нивна воедначена примена на подрачјето на сите кривични судови во државата. Формално правно за да „се направи можна” примената на Правилникот, се носеше 20-тиот Закон за ИД на КЗ,⁴ врз основа на чиј чл.1 се изврши наведената интервенција во чл.39. Интервенцијата значи внесување на одредба со која Кривичниот законик се повикува на Правилник за начинот на одмерување на казните. Ќе се обезбедат ли на тој начин „ефикасно и успешно функционирање на новиот концепт на кривичната постапка (!) во праксата и ќе биде ли постапувањето според Правилникот сигурна основа за унапредување и воедначување

---

² Сл. весник на РМ бр.37/96 со 20 измени и дополнувања. / Sluzhben vesnik na RM, br.37/96 so 20 izmeni i dopolnuvanja

³ Сл. весник на РМ бр.64 од 17 април 2014-та год./ Sluzhben vesnik na RM br.64 od 17 april 2014 god.

⁴ Сл. Весник на РМ бр.28/14. Sluzhben vesnik na RM br. 28/14

на казнената политика на домашните кривични судови”, каква што цел, со чл. 5 од новиот Правилник за начинот на одмерување на казната, му е определена на новиот подзаконски акт? Најпосле, дали со примената на Правилникот ќе се обезбеди владеењето на правото, ако со повикување на подзаконски акт треба да се применува законот во најчувствителната правна област? Во прилог на анализата на аргументите кои ја оправдуваат или ја негираат причината за носењето и примената на Правилникот, ги изнесуваме следниве ставови:

1. Материјално и процесно правни аргументи

а) начелото на законитост е јасно дефинирано со чл.1 од КЗ на РМ и изразено низ латинската максима *nullum crimen, nulla poena sine lege*. Без целосно апсолвирање на ова начело и негово прифаќање како дел од професионалниот интегритет, недопустливо би било да се дели правда. Со носењето на Правилникот, начелото на законитост е прекршено, имплицира бројни нерешени конкретни прашања и предизвикува бројни конкретни последици. Дека е тоа така, наведуваме:

- Кривичниот законик на РМ не ги познава термините нивоа на кривични дела, категоризација на кривични дела и пропишани критериуми со кои оперира Правилникот! Со други зборови овие клучни термини од Правилникот не се законска категорија. Сите овие општи, но и посебните прашања што се поставуваат со секој став од Правилникот укажуваат на една незавидна состојба и негативна тенденција на владеењето на правото како реалност, наспроти прокламираните уставни заложби и цели.

Дали со Правилникот се суспендира КЗ на РМ? Имено, гл.III од КЗМ во делот 2, со членовите 39-47 ги определува Општите правила за одмерување на казната. Никаде во Законот не се споменати, дури и со најновите измени и дополнувања на КЗ на РМ, (кои требало да обезбедат заживување на Правилникот), никакви нивоа или пак категоризација на кривични дела, а тоа повторно имплицира кршење на начелото на законитост. Доколку би сакале сите олеснувачки, отежнувачки или олеснувачки/отежнувачки околности во зависност од конкретниот кривично-правен настан (како што се наведени во табелата ПРИЛОГ-2 од Правилникот) да станат дел од казненото законодавство врз принципите на начелото на законитост, овие нови категории нужно бараат

повторна темелна измена на КЗ на РМ, а тоа значи нужни измени на поголемиот број одредби од општиот дел на КЗ и тоа на чл.1 што ја регулира законитоста, чл.3 за задолжителната примена на поблагиот кривичен закон, чл.7 за Општите одредби за кривичното дело и кривичната одговорност, понатаму, со толкувањето според принципот *argumentum a simile* (заб. од авторот, до ист резултат би дошле ако ги примените и принципите на толкување *argumentum a fortiori – a minore ad mais* и *a mais ad minore*), ако казните ги определуваме врз основа на Правилникот, како би смееле кривичната одговорност од чл.11 на КЗ на РМ во однос на пресметливоста или субјективниот однос на делото да не ги дополниме со категоризација на кривични дела на дела извршени од страна на пресметливи и непресметливи сторители, или во која категорија на кр.дела спаѓаат оние извршени според умислата или небрежноста (во I. II или III-то ниво), што последователно имплицира нужна промена на одредбите за умисла и небрежност од чл. 13 и 14 од КЗМ, понатаму стварната и правната заблуда од чл.16 и чл.17 на КЗ на РМ и ..., како што ги листам одредбите од КЗМ, и/или како ќе се казни поблаго, согласно одредбата за обид, ако применуваме задолжителен критериум од Правилникот?! Истото прашање се однесува и на доброволното откажување од обид, како и делотворното каење.

Понатаму, кај многу кривични дела одредени околности се дел од законското битие, па дури и од законскиот назив на самото кривично дело, па затоа привилегирачката околност или квалификациската околност се вградени во пропишаната со закон кривична санкција. Каква смисла би имала обврската од правилникот да се одмери казната например за убиство на миг со повикување на отежтелната околност без повод и причина (10-та отежнувачка околност од колоната 2 од табелата), ако дејствието на извршување како дел од законското битие на кривичното дело Убиство на миг, чл.125 од КЗ на РМ ја содржи околноста „доведување во состојба на силна раздраженост со напад или со тешко навредување или како последица на семејно насилство“. Имено, сторителот немал ниту повод, ниту причина а некој друг го довел во состојба на силна раздраженост, што како околност веќе е земена во предвид при инкриминирање на овој привилегиран вид убиство и пропишана заворска казна во времетраење од една до пет години. Дополнително ли пак, ќе треба да се земе во предвид олеснителната околност без повод и причина?!

Сите овие кривичноправни одредби од општиот дел чиј составен дел се и општите одредби за одмерување на казната, заедно со сите пропишани кривични дела во посебниот дел на КЗ на РМ кои содржат привилегирани, односно квалифицирани видови комплексна целина, па така, Правилникот за начинот на одмерување на казната сосема непотребно претставува прекршување на начелото на законитост, што значи суспендирање на одредбите на Кривичниот законик. Тоа суспендирање имплицира инфлација на правни акти и одредби, што пак од своја страна предизвикува несигурност на засегнатите. Убедени сме дека и секој еден судија кој сака чесно и законито да го реши кривичниот предмет, ќе падне во дилема, поточно ќе се плаши дали да го примени законот и општите правила за одмерување на казната или Правилникот за начинот на одмерување на казната.

Најпосле, претставува ли кршењето на начелото на законитост чекор кон систем на апсолутно определени казни?! Со други зборови, наспроти начелото на законитост како цивилизациска придобивка и уставна категорија, со Правилникот даваме приоритет на казнен систем близок на системот на апсолутна определеност на казните како реликт на минатото и одамна, од пред два века, надминат казнен систем.

б) Од процесно-правен аспект, со чл.16 од новиот Закон за кривична постапка⁵ дословно е пропишано: Право на судот и на државните органи што учествуваат во кривичната постапка да го оценуваат постоењето или непостоењето на фактите не е врзано ниту ограничено со посебни доказни формални правила. 2) судот и другите државни органи се должни јасно да ги образложат причините за одлуката која ја донеле. Значи, судијата е слободен во оценката на доказите и несмее да биде ограничен со никаков пропис и затоа е должен да ги образложи причините за носењето на одлуката. Правилникот значи грубо кршење на ова важно кривичноправно начело определено со чл.16 од ЗКП. Имено, доколку околностите што се докажани на суд имаат сосема различен степен на влијание врз криминалниот настан, како тогаш ќе биде можно определување на нивоа и категории кривични дела. Впрочем, во секоја криминална ситуација, секоја околност се доведува во поблиска или подалечна врска со криминалниот настан и е со различен интензитет на причинитост во извршувањето на криминалниот акт. Криминологијата многу одамна го степенувала

---

⁵ Службен весник на РМ br. 150/10 од 18.11.2010 год. / Sluzhben vesnik na RM br. 150/10 od 18.11.2010 godina

интензитетот на влијанието на одделните криминогени фактори како причини, услови и поводи. Со други зборови, комплексноста на криминален настан оневозможува да бидат утврдени и однапред зададени сите околности кои влијаат врз сторителот на кривичното дело како олеснителни-отежителни, ниту пак однапред може да биде степенуван интензитетот на нивното влијание врз конкретниот криминален акт! Со право констатираме: генезата на криминалниот акт и последицата од тој акт се сложен контекст од меѓусебно испреплетени фактори и влијанија од различна природа и со различен интензитет на влијание. При тоа, некој факт или околност што во еден случај е причина, во друг е услов или повод за извршеното кривично дело. Ќе се обидеме да ја експлицираме генезата на настанувањето на криминалниот акт со повлекување паралела со причиноста кај, на пример, хемиските реакции: кривичното дело не е хемиски процес за да вршиме изедначување на хемиската равенка на соединенијата што учествуваат во реакцијата (од лева страна) и новото соединение кое се добива (од десна страна на равенката). Бидејќи, животната реалност неможе да се подреди во шаблон кој се чини дека ги релативизира, до степен на девлвација, основните начела и принципи на казненото материјално и процесно право. Оттука констатираме: слободната оценка на доказите како многу битно процесно правно начело не случајно забранува ограничување на слободната оценка на доказите со било каков друг пропис. Имено, со упатувањето на примена на новиот правилник, суспендирањето на слободната оценка на доказите покрај тоа што значи суспендирање на начела на кривичната постапка и слободното судиско уверување, туку казнената политика ја загрозува со инфлација од контрадикторни правни одредби, што повторно предизвикуваат правна несигурност и прилог кон опструкција на владеештето на правото.

в) Законот за судови- интегритетот на судиската функција

Погоре елаборираното начело на слободна оценка на доказите е содржано и во Законот за судовите,⁶ како едно од основните начела на извршувањето на судиската функција. Имено во чл.10 од овој закон, регулирано е: „ постапката пред суд се уредува врз закон и се заснова на слободна оценка на доказите” (12-то начело). Во чл.11 од истиот закон, повторно е регулирано Судијата одлучува непристрасно со примена на законот врз основа на слободна оценка на доказите. Со обврзување

---

⁶ Службен весник на РМ бр.58/06 од 11.05.2006. / Sluzhben vesnik na RM br. 58/06 od 11.05.2006.

на судиите казната да ја одмеруваат согласно правилникот, овојпат ова начело грубо се узурпира на штета на професионалниот и личниот интегритет на носителите на судиската функција. Наш став е дека не може и не смее судиите да бидат ограничени во слободното судиско уверување бидејќи се носители на една од најважните државни функции- судиската. Напротив, оние судии кои ја злоупотребуваат слободната оценка на доказите со носење нелогични, контрадикторни или противзаконити одлуки треба да бидат санкционирани со отстранување од судскиот систем.

2. Практична примена на одредбите од Правилникот - оценка на олеснителните/отежнувачките околности на кривичното дело

Убедени сме дека секој еден практичар кој имал посветен, службен допир со криминалитетот (полициските работници, јавните обвинители, истражните судии и судиите кривичари) во било која фаза од службеното постапување, со работното искуство стекнал осет за комплексноста на криминалниот акт, посебно кај тешките и сложени кривични дела од кој и да било вид. На пример, случајот на извршено кривично дело убиство од сопругата над сопругот кој долгогодишното семејно насилство го манифестирал со тешки телесни повреди и сексуална злоупотреба на сопствените ќерки пред очите на нивната мајка-сторителот на убиството. Од една страна кривичното дело е извршено со давење со хулахоп чорапи што значи на подмолен начин, без можност жртвата да се брани, а од друга страна олеснителна околност е долгогодишното трпење на насилство без никаква можност семејството да се заштити од насилникот. Според Правилникот, за законски пропишаната казна од најмалку 5 години затвор за убиство од чл.123 ст.1 од КЗ на РМ, мајката која на ниеден друг начин не можела да се спаси себе си и сопствените деца од канците на екстремно насилниот сопруг и сверски татко, би требало да добие 7 години затвор како „средна казна“. Каков апсурд и безгранична иронија?! Имено, бидејќи отежителните и олеснителните околности на извршување на кривичното дело се „неутрализираат“, средната вредност на одмерената казна (што патем и така не е законска категорија), би значело во реалноста децата, покрај безбројте физички, психолошки и здравствени трауми, уште седум години да живеат и без мајката. За пример, со пресуда донесена за случајот од пред околу три децении, судот ја огласил обввинетата за виновна, а ја ослободил од

казна?! Повторно случај на тешка семејна трагедија кога татко убива син- наркозависник во напорите да се одбрани себе си и останатите членови на семејството од долгогодишно физичко и психолошко малтретирање и ограбување, до степен на осиромашување на домот и тешко трауматизирање на семејството. И овој, за жал повеќе трагичен настан отколку криминалитет, ни дава право да се запрашаме: Каква воедначена казнена политика ќе биде избалансирана со примена на Правилникот во случај на семејни трагедии?! Та нели и Толстој напишал, сите среќни семејства наликуваат едно на друго, а сите несреќни семејства се несреќни на свој начин. Или, еден претпоставен пример, близок до реалноста: сторител стапува во формален брак по извршување на кривичното дело за да стапувањето во брак му се смета како олеснителна околност (околност под навод- „алинеа 7“ од првата колона од Прилогот бр.2 на Правилникот со наслов Табеларен приказ на околностите од влијание за одмерување на казната). Или, лошата материјална состојба е во колоната прва, навод „алинеа 2“ од олеснителните околности, а како околност од станбени и социјални прилики се појавува во колоната 3 од табелата што се однесува на олеснителните/отежнувачките околности. Или, како ќе го процениме недостигот од каење кај некој сторител што лажно се кае со цел избегнување на казната?! Повторно судијата мора да го цени каењето според чувството и „проучувањето на душата на сторителот“, а не и ако Правилникот тоа го налага! Одредбата што го регулира делотворното каење од чл.262 на КЗ на РМ предвидува ослободување од казна ако сторителот го вратил предметот, ја надоместил штетата или на друг начин ги остранил штетните последици на кривичното дело пред да дознае дека е откриен и тоа единствено за 11 имотни деликти. Ако тоа не е случај, каењето на сторителот, на пример во случај убиство извршено со умисла од користољубие, мора да биде отфрлено како олеснителна околност при определување на казната. Исто така, каква олеснителната околност е „незаинтересираноста на оштетениот за гонење“, во случаите на гонење на кривичните дела по службена должност и впрочем како ќе се констатира таквата незаинтересираност. Што ќе се случи ако со закана, изнуда или уцена од оштетениот биде издејствуван незаинтересираноста за гонење, или пак, ако оштетениот биде поткупен од страна на сторителите?! И сè така, до безбројте животни ситуации кои во еден случај можат да бидат олеснувачка околност со многу висок степен и интензитет на влијание, а во друг да бидат отежнувачка околност со многу мала причинско последична врска со последицата и обратно! На тој

начин, наместо да ги постигне прокламираните цели, Правилникот ќе послужи за мултиплицирање на криминални активности заради изнаоѓање можности за избегнување и изигрување на правдата, сè до ниво на тешка деструкција на правото и на правдата. Ниту една правна држава не смее на криминалците да им ја остави таквата можност, особено не со „правен“ пропис донесен од највисокиот суд.

3. Граѓански пресуди со карактер на казна - казни и без кривична постапка

За волја на вистината, често се случува и граѓанските судови со недоследна примена на правните одредби да носат контрадикторни пресуди кои претставуваат казна, наместо остварување на правата на заинтересираните странки во законита судска постапка во граѓанските спорови. На пример, правосилна пресуда со која странката го добива спорот со јавно претпријатие, а со истата пресуда не се признаваат трошоците за вештачење уплатени на сметка на најповиканата државна институција за вештачење- Државното биро за судски вештачења?! Ваквата пресуда е всушност казна за странката што го „добила“ спорот. Во неможност да бидат искористени вонредни правни лекови, укинати со закон, се озаконува незаконитоста: наместо сатисфакција на граѓанинот, судот го казнува без постоење на вина, ниту крив ниту должен, затоа изречување на ваква контрадикторна пресуда е всушност изречена парична казна кон оној што е во право! Се тежнее ли со ваква пресуда (реално казна за поединецот) да се испрати пораката: „И кога сте сосема во право, платете сè што јавното претпријатие ќе ве задолжи, макар и по третпат, бидејќи парите секако ќе си ги дадете! Зошто тогаш да си го губите времето, енергијата и здравјето?!“ Оттука, во еден поширок контекст, за жал, „казнената“ политика на граѓанските судови ги суспендира правото и правдата, принципот на еднаквост на странките во постапката, а на оние кои го изгубиле спорот им остава одвртани раце во манифестирањето на самоволието и волунтаризмот.

4. Обезбедување на претпоставки за заживување на новиот концепт на кривична постапка и воедначена примена на правото

При погореизнесените ставови кои одат во прилог на итно укинување на новиот подзаконски акт, оправедано е да биде поставено прашањето: како ќе се постигне ефикасно и успешно функционирање

на новиот концепт на кривичната постапка, (спогодувањето за вина и признанието на вина на главниот претрес) во праксата и како да се унапреди и воедначи казнената политика на домашните кривични судови?! Наше мислење е дека тоа сигурно не може да се направи со врзување на судската одлука со примена на табели, колони, средни вредности, нивоа, категории и сл., содржани во подзаконски акт.

Напротив, со најновиот Закон за ИД на КЗ, во чл.40 што се однесува на ублажувањето на казната, пропишано е дека „Судот може на сторителот да му одмери казна под границите пропишана со закон, во рамките предвидени во чл.41 од овој закон, или да примени поблаг закон во случај: 1) кога изрекува казна по поднесен предлог на спогодба за признавање на вина склучена меѓу јавниот обвинител и обвинетиот и 2) кога обвинетиот ја признае вината на главната расправа согласно со одредбите од законот за кривична постапка. Ако оваа одредба не може да овозможи заживување на новиот концепт на кривичната постапка, тогаш, длабоко сме убедени дека ниту било која одредба во кои и да било подзаконски акти, тоа не може да го стори!

* * *

Со наведување на кривично-правните материјални, процесно-правните и практични аргументи за неможноста со Правилникот да се обезбеди поефикасна казнена политика, (аргументи против донесувањето и примената на Правилникот за начинот на одмерување казни) и потребата од заживување на новиот концепт на кривична постапка и воедначување на казнената политика од страна на кривичните судови заклучуваме:

Со носењето и примената на Правилникот за начинот на одмерување на казна се прекршени Уставот и законот, сериозно се суспендира начелото на законитост, тешко се загрозуваат начелата на слободната оценка на доказите и начелото на индивидуализација на казната, со што се внесува правна несигурност, внатрешна (*inter lege*) контрадикторност и двојство на постојните со новопрошишаните одредби што води кон инфлација на правни норми и правна несигурност со што се загрозува владеењето на правото како современа цивилизациска придобивка и вредност. Со други зборови, казнената политика не оди во прилог на владеењето на правото, туку реално претставува закана за правосудниот систем воопшто. Целите од правилникот сосема редовно би можеле да се постигнат со доследната

примената на чл.40 од ЗИД на КЗ! Се разбира доколку примената на ова одредба, впрочем како и сите останати казненоправни и правни одредби воопшто, биде во надлежност на професионални, совесни и чесни судии.

Тоа значи дека не смееме да бегаме од добро познатата секвенца на Енрико Фери дека „законите вредат онолку колку што вредат и луѓето што ги применуваат“? Со новиот правилник не може да бидат елиминирани пројавените бројни случаи на недоследна и субјективна примена на правото од страна на недостојните носители на судиската функција? Спротивното, примената на Правилникот ќе предизвика неограничени можности за опструкција на правото и правдата. Судиите се посредници на правдата! Нивниот професионализам, стручност, рационалност и морален интегритет се единствената гаранција за ефикасна казнена политика, заради што врзаноста на судиите со подзаконски акти е противзаконито, нема практична оправданост и што е можно поскоро мора да биде дерегулирана со ставање на правилникот вон сила.

Tatjana Velkova, Ph.D⁷

**THE PENAL POLICY IN THE REPUBLIC OF MACEDONIA BETWEEN THE
RULE OF LAW AND REALITY**

1.02 Scientific Review Article

UDC 343.19.077.6: (342.2:340.13(497.7))

Summary

The penal policy in the contemporary legal systems is a very sensitive area of penal sanctions application. In the countries with continental legal systems, most of the principles, such as the principles of legality, judges' freedom of expression, individualisation of sanctions, and the presumption of innocence, among others, are implemented in the highest legal acts – the Constitution and the Legislation.

The author of this article elaborates on the penal-material, penal- processing and other practical arguments for the unfeasibility to establish an efficient penal policy with the new Rulebook as a by-law act.

The goal of this article is to outline the arguments for the requirement for the Rulebook to stop being in force as a guideline for provision of penal sanctions and to emphasise the integrity, honesty, humanity and the professional ethos of the judges as holders of legal functions and entities in the rule of law.

Key words: Penal Policy, Penal Sanctions, Efficiency, Rule of Law

---

⁷ Associate professor, Faculty of Detectives and Security and Faculty of Law, First Private Republic of Macedonia.

University- FON Skopje,

Користена литература/ Bibliography

- Кривичен законик на РМ, Сл. весник на РМ бр.37/96 / Krivichen zakonik na RM, Sluzhben vesnik na RM br. 37/96.
- Кривичен законик на РМ – дополнувања и изменувања, Службен весник на РМ/ Krivichen zakon na RM – dopolnuvanja I izmenuvanja, Sluzhben vesnik na RM, br. 37/96; 80/99; 4/02; 43/03; 19/04; 81/05; 60/06; 73/06; 7/08; 139/08; 114/09; 51/11; 135/11; 185/11; 142/12; 166/12; 55/13; 82/13, 14/14; 27/14 и 28/14.
- Одлуки на Уставниот суд на РМ, У. br. 220/00 од 30 мај 2001 година; / Odluki na Ustavniot sud na RM, U. br. 220/00 od 30 maj 2001 godina.
- Сл. весник на РМ/ Sluzhben vesnik na RM, br. 48/01; У/У br. 210/01 од 6 февруари 2002 година, објавена во Сл. весник на РМ/ Sl. vesnik na RM, br. 16/02; У/У br. 206/03 од 9 јуни 2004 година/ 9 јуни 2004;
- U.br.210/01 od 6 fevuari 2002 godina, objavena vo Sluzhben vesnik na RM, br. 16/02;
- U.br.206/03 od 9 juni 2004 godina.
- Сл. весник на РМ/ Sl. vesnik na RM, br. 40/04 и У/У. br. 228/05 од 5.4.2006 година, Сл. весник на РМ/ Sl. Vesnik na RM, br. 50/06).
- Закон за измени и дополнување на КЗ, Сл. весник на РМ br.64/14 од 17.04.2014. / Zakon za izmeni I dopolnuvanje na KZ, Sl. vesnik na RM br.64/14.
- Закон за кривична постапка/ Zakon za krivicna postapka, Sl. vesnik na RM br. 150/10; Закон за судови, Службен весник на РМ бр. 58/06 од 11.05.2006 Zakon za sudovi, Sl. vesnik na RM br.58/06 од 11.05.2006.